

ኢትዮጵያ ውስጥ ጥሩ አትክልት እና የሰር አትክልቶች ማብቀል/ ማሳደግ ይቻላል

በተለይ የአካባቢ የምግብ እፅዋትን ለማብቀል እና
በጥሩ ሁኔታ ለመስራት ተግባራዊ መንገዶች።

FOOD PLANT SOLUTIONS
ROTARY ACTION GROUP
Solutions to Malnutrition and Food Security

የሮታሪ ከለብ ዴቪዎፖርት ሰሜን እና የሮታሪ ዲቨዘክት 9830 ፐሮጀክት ነው።

www.foodplantsolutions.org

ኢትዮጵያ ውስጥ ጥሩ አትክልት እና የስር አትክልቶች ማብቀል/ማሳደግ ይቻላል

ኒውትርሽን 4 ኤዲኬሽን ኤንድ ዴቨሎፕመንት (ኒፎኤዴዎ) በኢትዮጵያ የሚገኝ አግር በቀል የበሳ አድራጎች ድርጅት ነው። ተልእኮውም የልጆችን ስነ ምግብ በማሻሻል፣ የተሟላ የአእምሮና የአካል እድገታቸውን ማረጋገጥ ነው። የድርጅቱ ዋና ተግባራት ለወላጆቻቸው እውቀት፣ ፍላጎት፣ በራስ መተማመን እና ለልጆቻቸው ገንቢ እና ሚዛናዊ ምግብን ለማቅረብ የሚያስችላቸውን የገንዘብ አቅም ማዳበር ላይ ያተኩራሉ። ይህንንም የሚያደርገው የተለያዩ አግልግሎቶችን በመስጠት ነው። እነሱም የአመጋገብ እና የጤና ትምህርት፣ የቁጠባ እና የብድር አገልግሎት፣ የንግድ እና የህይወት ክህሎት ስልጠና፣ ሙያዊ ስልጠና፣ የህፃናት እንክብካቤ አገልግሎቶች፣ የአትክልት ስፍራዎችን አዘገጃጀት ትምህርት ወዘተ ... ናቸው።

ከላይ እንደተገለፀው የ ኒፎኤዴዎ አንዱ ፕሮግራም የአትክልት ስፍራዎች ላይ ያተኮረ ነው። ይህ መርሃግብር ድርጅቱ የሚያስተምረውን የአመጋገብ ጽንሰ-ሀሳብ በተግባር ለማዋል ቁልፍ ተግባር ነው። ፉድ ፕላንት ሶሉሽንስ (ኤፍ.ፒ.ኤስ) የተሰኘው የሮታሪ ክለብ መርሃ ግብር አስፈጻሚ ድርጅት በበለፀጉ ንጥረ ነገሮች የተሞሉ እና በኢትዮጵያ የአየር ንብረት ውስጥ በቀላሉ የሚለሙ እፅዋትን በተመለከተ በጣም ጠቃሚ የመረጃ ሀብቶችን በማቅረብ ኒፎኤዴዎ ን ይደግፋል። ይህ መረጃ የተለያዩ እፅዋትን የሚዘረዝር ሲሆን የትኛው ተክል ሊበላ እንደሚችል እና የትኛው እጽዋት ለህክምና ሊውል እንደሚችል ያሳያል። በተጨማሪም የእያንዳንዱን ተክል ንጥረ-ነገር እና እንዲሁም ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች የያዘ ነው። ኒፎኤዴዎ እነዚህን መረጃዎች የአትክልት ልማት

ፕሮጀክቱ በተመለከተ ለተጨማሪ ዝርዝር መረጃ በዚህ አድራሻ ያነጋግሩን info@foodplantsolutions.org ድጋፍዎን በደስታ እንቀበላለንም እናበረታታለንም።

የምግብ እፅዋት መፍትሄዎች - የሮታሪ ክለብ ዴቪንፖርት ሰሜን እና የሮታሪ ዲስትሪክት 9830 ፕሮጀክት ነው።

ይህ ቡድኑ በታዝማኔ የግብርና ሳይንቲስት ብሩስ ፍረንች የተዘጋጀው “የምግብ እፅዋት ኢንተርናሽናል (FPI) ዳታቢዝ” “የዓለም ለምግብ እፅዋት” በተገኘ መረጃ ላይ የተመሠረተ ነው።

ጥሩ አመጋገብ ቀላል ነው

ያተለያዩ የምግብ እፅዋትን በማሳደግ ይመገቡ።

ከዚያም ከአንድ አትክልት/ተክል ያላገኙትን አንድ ንጥረ ነገር በሌሎች ተክሎች ውስጥ
ልያገኙት ስለሚችሉ ምግቡ የተመጣጠነ ይሆናል።

ጤናማ አመጋገብ

ሁሉም ሰዎች በተለይም ህጻናት ጤናማ ሆነው ለመቆየት ብዙ አይነት የምግብ እፅዋትን መብላት አለባቸው። ይህ ከእያንዳንዱ የምግብ ቡድን የተወሰኑ እፅዋትን ማካተት አለበት - የኃይል ምግቦች ፣ የእድገት ምግቦች እና የጤና ምግቦች። ከዚያም ሰውነታችን የሚፈልገው እያንዳንዱ ንጥረ ነገር በተመጣጣኝ ሁኔታ ይሟላል።

ስኳር ድንች

የኢነርጂ ምግብ

ዘይቱና

የጤና ምግብ

ቦለቄ

የእድገት ምግብ

የአካባቢ ተከሎች መደበኛ የምግብ አቅርቦት ይሰጣሉ

መደበኛ የምግብ አቅርቦትን ለማግኘት የተለያዩ የአካባቢ ወይም በደንብ የተስተካከሉ ተከሎችን ይጠቀሙ።

የአካባቢ በመሆናቸው ከአካባቢያዊ ሁኔታዎች እና ተባዮች ቀድመው ይተርፋሉ።

እያንዳንዳቸው ከመጥፎ ሁኔታዎች ወይም ከመጥፎ ወቅቶች ለመዳን የተለያዩ መንገዶች አሏቸው.

አግሮ-ሥነ-ምህዳር - ተክሎችን በተፈጥሯዊ መንገድ ማሳደግ/ማብቀል

በተቀላቀለ የአትክልት ቦታ ውስጥ ምግቦችን ማብቀል ተባዖችን እና በሽታዎችን ለመቀነስ ጥሩ እና ቀላል መንገድ ነው።

አግሮ-ኢኮሎጂ - ተክሎች በተፈጥሮ ውስጥ እንዴት እንደሚያድጉ

ተክሎች በተፈጥሮ ውስጥ በረድፍ ውስጥ አይበቅሉም።

አንድ ዓይነት ተክል ብቻ ማደግ በተፈጥሮ ውስጥ ጥቅም ላይ አይውልም።

በተፈጥሮ ውስጥ ብዙ ዓይነት ዝርያዎች ይጠበቃሉ።

በተፈጥሮ ውስጥ ትክክለኛው ተክል በትክክለኛው ቦታ ላይ ይበቅላል።

በተፈጥሮ ውስጥ ፍራፍሬ የሚመረተው በወቅቱ ነው።

ንጥረ ነገሮች በተፈጥሮ ውስጥ እንደገና ጥቅም ላይ ይውላሉ።

የተፈጥሮ ስርዓቶች ዘላቂ ናቸው።

በተፈጥሮ ውስጥ, አፈሩ ህያው እና humus የበለፀገ ነው።

የተለያዩ ዘሮች አደባልቆ መዝራት/መትከል ጥሩ ነው

ያምስ/ድንች፣ መዝ እና አትከልቶች።

ስለ አትክልተኝነት መረጃ

ጉድለቶች/አጥረቶች

ዘር ማስቀመጥ

ሁላችንም አብረን መማር እና የምናውቀውን ማካፈል አለብን።

ተባዮች

በሽታዎች

የእርስዎ ተክሎች ጤናማ ናቸው?

ተክሎች በደንብ በማይበቅሉበት ጊዜ ልዩ ምልክቶች ይታያሉ.

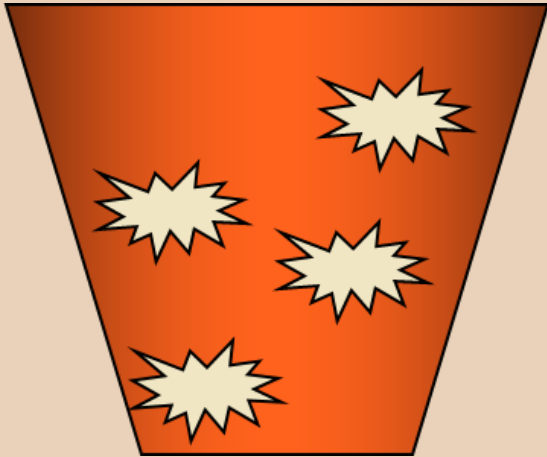
ይህ የበቆሎ ቅጠል እፅዋቱ ናይትሮጅን የሚባል ንጥረ ነገር እንደሌለው ያሳያል። በጥንቶቹ ቅጠሎች መሃል ላይ ደረቅ 'V' ቅርጽ ያሳያል. ሌሎች የሣር ተክሎች ተመሳሳይ ምልክቶች ይታያሉ.

ናይትሮጅን በአየር ውስጥ ነው፣ ነገር ግን ተክሎች በአፈር ውስጥ ትናንሽ ባክቴሪያዎች ካልሆነ በስተቀር ሊጠቀሙበት አይችሉም፣ እና በባቄላ ቤተሰብ ተክሎች ሥሮች ላይ ተክሎች ሊጠቀሙበት የሚችሉትን መልክ ይለውጣት.

አንድ ባልዲ ንጥረ ነገሮች!

አፈር እንደ አንድ ባልዲ ንጥረ ነገር አድርገን ካሰብን፣ ባልዲው ተጨማሪ ነገር ከመሸከሙ በፊት፣ ዝቅተኛውን ቀዳዳ ማስተካከል፣ (ወይንም በአጭር ጊዜ ውስጥ ያለውን ንጥረ ነገር መጨመር) ያስፈልገናል።

ተከሎችን በጥንቃቄ በመመልከት የትኞቹ ንጥረ ምግቦች በአጭር ጊዜ ውስጥ እንደሚገኙ ለማወቅ መማር እንችላለን።

ፎስፈረስ

አመድ

ናይትሮጅን

በተለያዩ የአፈር ዓይነቶች ላይ የተለያዩ ተክሎች ይበቅላሉ

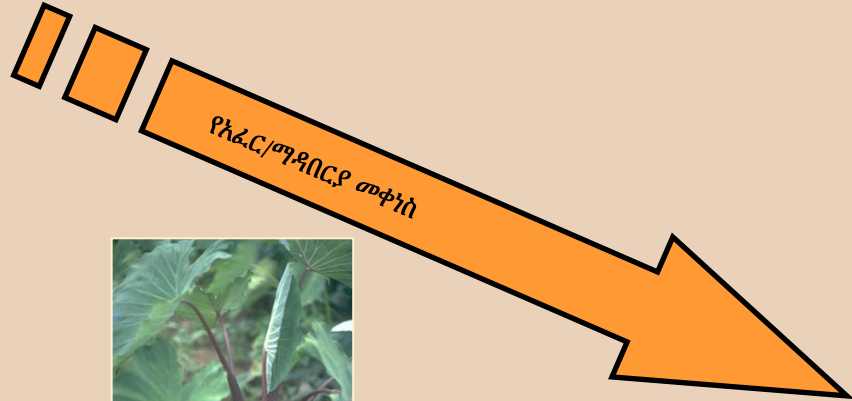
ያምስ ለም አፈር
ያስፈልገዋል።

ታሮስ ጥሩ አፈር
ያስፈልገዋል.

ስኳር ድንች በመካከለኛ
አፈር ላይ ሊበቅል
ይችላል.

የናይትሮጅን እጥረት ሲኖር ...

አናናስ ተክሎች ወደ ቀይ
ይለወጣሉ

ተክሎች ጤናማ ቅጠሎችን እንዲያሳድጉ ናይትሮጅን በጣም
አስፈላጊ ነው.

የሣር ተክሎች ሲያረጁ ቅጠሎች የሞተ የ «V» ቅርጽ
አላቸው

ቅጠሎች ሲያረጁ ቢጫ
ይሆናሉ

ባቄላ ፕሮቴን ያቀርባል እና አፈርን ያድሳል

ባቄላ ከሥሮቻቸው ጋር የተያያዙ ልዩ ባክቴሪያዎች ስላሉት ናይትሮጅንን ከአየር ወስደው ወደ አፈር ውስጥ በማስገባት ለተከሎች ጥቅም ላይ ይውላሉ። ነፃ ማዳበሪያ ነው!

ባለቄ

ቡሻ፣ ቬልቬት ባቄላ

ባቄላ መውጣት በአትክልት ስፍራዎች ውስጥ በቆሎ ላይ እንዲወጣ እና አሁንም ሁለቱንም ባቄላ እና በቆሎ ጥሩ ሰብሎችን እንዲያገኝ ሊፈቀድለት ይችላል።

ማቃጠል አልሚ ምግቦች ያሳጣል እና አፈርን ያጠፋል

ማቃጠል የአትክልት ቦታን ለማጽዳት ፈጣን እና ቀላል መንገድ ነው፣ ነገር ግን በሚቻልበት ጊዜ፣ የእጽዋት እቃዎች ወደ አፈር ውስጥ እንዲበሰብስ መተው አለባቸው።

ይህ ንጥረ ምግቦችን ያቀርባል እና በአፈር ውስጥ የሚገኙትን ባክቴሪያዎች እና ሌሎች ህይወት ያላቸው ነገሮች ለእጽዋት እድገት በጣም ጠቃሚ ናቸው።

አፈርና የበሰበሱ እፅዋትያለው ቁሳቁሶችን በከባድ ዝናብ ወቅት ንጥረ ምግቦችን አያጡም

ናይትሮጅን (እና ሰልፈር) የእጽዋት እቃዎች ሲቃጠሉ ወደ አየር ውስጥ ይገባሉ። እንደ ፖታሽ ያሉ ሌሎች የእፅዋት ንጥረ ነገሮች በአመድ ውስጥ ይቀራሉ።

ብስባሽ ማድረግ

ቆሻሻ አያቃጥሉ - ያዳብሩት!

ኮምፖስት ለአነስተኛ የጓሮ አትክልቶች ተስማሚ ነው.

ኮምፖስት እንዴት እንደሚሰራ

ብስባሽ ለማምረት ህጎች:

- እንስሳት እንዳይወጡ ለማድረግ ቀላል፣ ክፍት ሣጥን ይገንቡ።
- ሂደቱን ለመጀመር አንዳንድ ያረጁ የሚበላሹ ነገሮችን ይጨምሩ
- አረንጓዴ ቅጠላማ እና ደረቅ የዕፅዋትን ቁሳቁስ ይቀላቅሉ።
- አየር ወደ ማዳበሪያው እንዲገባ ፍቀድ።
- የማዳበሪያ አልጋውን እርጥብ ያድርጉት።
- ከዚህ በፊት ይኖር የነበረውን ማንኛውንም ነገር ይጨምሩ።
- ከተቻለ በትክክል እንዲሞቅ እና እንዲሰበር ክምሩን ያዙሩት።

የማዳበሪያ ምክንያቶች

ትናንሽ ባክቴሪያዎች እና ሌሎች ህይወት ያላቸው ነገሮች አሮጌ እፅዋትን እና ሌሎች ህይወት ያላቸውን ነገሮች ወደ ብስባሽ ለመከፋፈል ጠንክረው ይሠራሉ።

ባክቴሪያዎቹ እየኖሩ ስለሆነ የማያቋርጥ አየር እና ውሃ እንዲሁም አረንጓዴ እና ደረቅ ቆሻሻዎች የተመጣጠነ አመጋገብ ያስፈልጋቸዋል ወይም ይሞታሉ።

ሕይወት ያላቸው ነገሮች ለአዳዲስ እፅዋት እድገት ፍጹም ሚዛን ያላቸው የእፅዋት ንጥረምግቦች አሏቸው ፣ ስለሆነም እሱ ፍጹም ማዳበሪያ ነው።

ጤናማ ሆኖ ለመቆየት, በአፈር ውስጥ የማይታዩትን አስደናቂ ስራዎችን ለመስራት አፈር ብዙ ብስባሽ እና ኦርጋኒክ ቁስ ያስፈልገዋል።

ኮምፖስት አረሞችን እና ተባዮችን ለማጥፋት ሞቃት መሆን አለበት

የእራስዎን ዘር ያስቀምጡ

በአካባቢው ከሚደኑ ዘር የሚበቅሉ ተክሎች ከአካባቢው ጋር የተጣጣሙ በመሆናቸው ብዙ ጊዜ በሽታ ይያዛሉ።

የአየር ሽፋን

የአየር ንጣፍ መቆረጥ ልዩ መንገድ ነው። በዛፉ ላይ እያለ በትንሽ ቅርንጫፍ ዙሪያ ጥልቀት የሌለው ተቆርጧል። አንዳንድ አፈር እና ብስባሽ በዚህ ዙሪያ ተጠቅልሎ በፕላስቲክ ተሸፍኗል። ብዙም ሳይቆይ ሥር ይሠራል። ከዚያም ተቆርጦ መትከል ይቻላል።

የበለጠ ጣፋጭ ወይም ተመራጭ ፍራፍሬ ወይም ለውዝ ከተገኘ ከተቆረጡ ወይም ከአየር ንጣፍ ማብቀል ጥሩ ነው። ስለዚህ አዲሱ ዛፍ ከአርጌው ጋር ተመሳሳይ ነው።

አንዳንድ በሽታዎች አንድ ታሪክ ይናገራሉ

ተባዮችን እና በሽታዎችን ለመቆጣጠር የመጀመሪያው ህግ ትክክለኛውን ተክል በትክክለኛው ቦታ ማብቀል እና በደንብ ማደግ እና ጤናማ ሆኖ እንዲቆይ ማድረግ ነው።

የኦቾሎኒ ዝገት

በመዝ ውስጥ ቅጠል ቦታ

አንዳንድ በሽታዎች አንድ ታሪክ ይናገራሉ

በስኳር ድንች ላይ ያለው የኤልሲኖ እከክ ብዙውን ጊዜ ሶስት ነገሮችን ይነግረናል:

- አፈሩ እየደከመ እና በንጥረ ነገሮች ውስጥ እየቀነሰ ነው።
- የስኳር ድንች ዝርያ በሽታውን በቀላሉ የሚጠቁ ነው።
- የተለያዩ የስኳር ድንች በሽታው ከሌላ አገር የመጣ ሊሆን ይችላል፣ ስለዚህ ምንም አይነት መከላከያ የለውም

አደጋውን ለመቀነስ:

- አፈርን ማሻሻል.
- የአካባቢ ተከላካይ ዓይነት ይምረጡ።

የስር እና የዘር ሰብሎች በኢትዮጵያ

ነጭ/ሴተከርታቱሜ

የስር ሰብሎች ለሞቃታማ የአየር ጠባይ ተስማሚ ተክሎች ናቸው።

ይቅብ

ጥጥ

ጎደሬ

እነዚህ ምግቦች የሀገሪቱ የጀርባ አጥንት ናቸው፣ ስለዚህ እነሱን በደንብ ልናውቃቸው ይገባል።

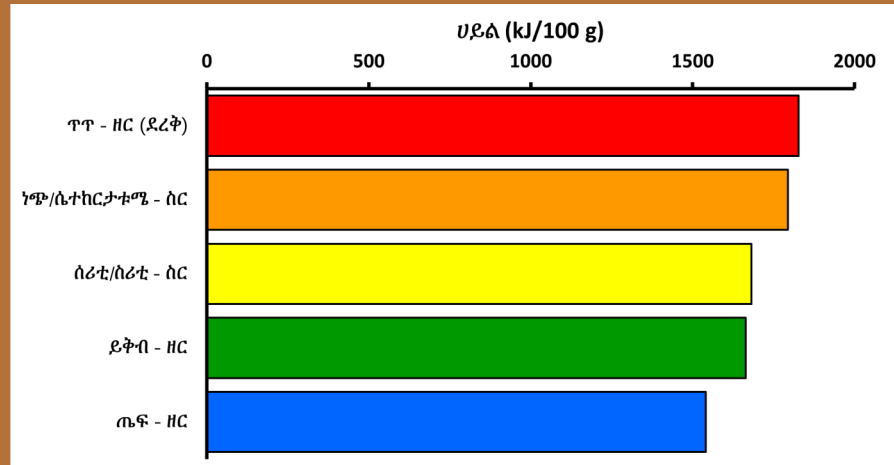

ሰሪቲ/ሰሪቲ

የሥር እና የዘር ሰብሎች ኃይል ይሰጣሉ

የሥር እና የዘር ሰብሎች ለኃይል ጠቃሚ
ምግቦች ናቸው፡

ጎደሬ አበቃቀል

ታሮ ከትልቅ ኮርሞች ጫፍ ላይ በደንብ ያድጋል። በሚንቀሳቀስ ውሃ እና በብርሃን ጥላ ውስጥ ሊያድግ ይችላል። ለመብላት ዝግጁ ለመሆን ከ6-9 ወራት ይወስዳል።

ጎደሬ

የቻይንኛ ታሮሮዎች እርጥብ ባልሆኑ አፈር ውስጥ ከኮርማው ጫፍ ላይ በደንብ ይበቅላሉ።

ለመብላት ዝግጁ ለመሆን 9 ወራት ያህል ይወስዳል።

በመጠኑ ጥላ ውስጥ ሊያድግ ይችላል።

ጎደሬ

ስኳር ድንች አበቃቀል

ስኳር ድንች የሚያስፈልገው

- በአፈር ውስጥ አየር፤ አፈሩ እርጥብ ወይም ሽክላ ከሆነ በጉብታዎች ውስጥ ይትከሉ.
- በፀሐይ ውስጥ ያለ ቦታ።
- በንጥረ ነገሮች የበለፀገ አፈር በተለይም ፖታሽ (አመድ)።

ብዙ ዓይነት ስኳር ድንች አለ።
አንዳንዶቹ በፍጥነት ያድጋሉ፣ ነገር ግን
አነስተኛ መጠን ያለው ምግብ ብቻ
ይሰጣሉ. ምግቦችን የበለጠ ሳቢ
ለማድረግ ድብልቅን ያሳድጉ.

ምስጋናዎች

ይህ እትም በሆባርት ሮታሪ ክለብ እና ወረዳ 9830 ባደረጉል ለጋስና ድጋፍ ነው።

የፕሮጀክቱን ራዕይን በተጋሩ እና ፕሮጀክቱን ለመደገፍ ጊዜያቸውን በሰጡ የተለያዩ በጎ ፈቃደኞች ቁርጠኝነት እና ድጋፍ ምክኒያት ነው ይህ ፕሮጀክት እውን የሆነው።

አቀማመጥ እና ቅርጾች፣ - በLyndie Kite፣ John McPhee እና Karalyn Hingston

ተገምግሟል

FOOD PLANT SOLUTIONS
ROTARY ACTION GROUP
Solutions to Malnutrition and Food Security

www.foodplantsolutions.org

የምግብ እጽዋት መፍትሔዎች በሮታሪ ዓለም አቀፍ ፖሊሲ መሠረት የሚተዳደሩ ቢሆንም የሮታሪ ኢንተርናሽናል ወኪል ወይም ቁጥጥር የሚደረግበት አይደለም።

FOOD PLANT SOLUTIONS
ROTARY ACTION GROUP
Solutions to Malnutrition and Food Security

www.foodplantsolutions.org